

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

Η ζωή θέλει αγάπη και προσπάθεια

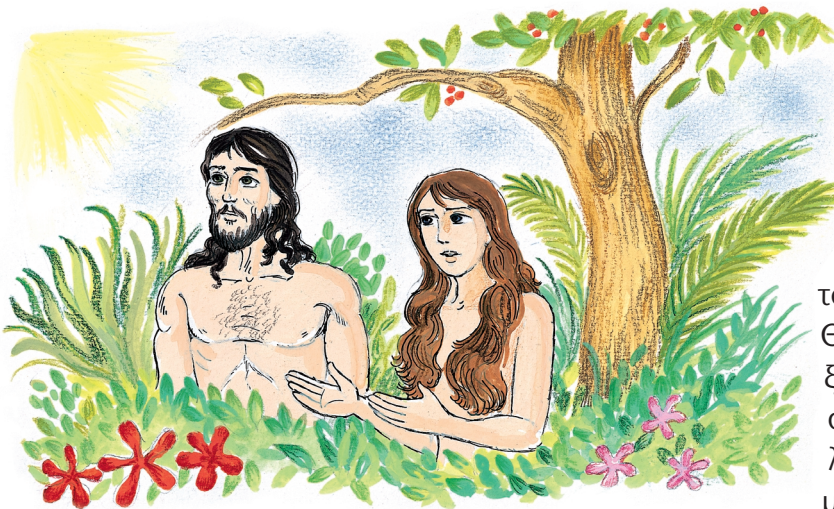

10

Ο άνθρωπος συνεργάτης του Θεού

Πριν από πάρα πολλά χρόνια, τα ωραία και θαυμαστά που στολίζουν τη γη μας δεν υπήρχαν. Ούτε η ατέλειωτη ομορφιά τ' ουρανού, ούτε ο ήλιος που χαρίζει φως και ζεστασιά, ούτε τα χρώματα και οι μυρωδιές των λουλουδιών, ούτε η απεραντοσύνη της θάλασσας, ούτε τα ζώα της στεριάς και της θάλασσας και τα πουλιά. Σκοτάδι και παγωνιά ήταν παντού.

Η δημιουργία του ανθρώπου και η ευλογία από το Θεό

Η δημιουργία όλων αυτών, που μας δίνουν χαρά και ζωή κράτησε πολύ καιρό. Αυτό τον όμορφο κι ευλογημένο κόσμο ο Θεός τον ετοίμασε με αγάπη για τον άνθρωπο. Ο άνθρωπος είναι το τελευταίο δημιούργημα του Θεού. Το σώμα του το έφτιαξε από το χώμα της γης. Γι' αυτό τον ονόμασε Αδάμ, δηλαδή *χωματένιο*. Αλλά δε σταμάτησε εκεί. Φύσηξε στο πρό-

σωπό του τη θεϊκή **πνοή**, για να μπορεί ο άνθρωπος να τον ακούει και να του μιλά. Για να μπορούν οι άνθρωποι να επικοινωνούν και να συνεργάζονται.

Όμως, για να μην είναι μόνος ο Αδάμ στην πλάση, ο Θεός αποφάσισε να του δώσει συντροφιά. Από την πλευρά του Αδάμ δημιούργησε τη γυναίκα που ονομάστηκε Εύα, δηλαδή *ζωή*. Ο Αδάμ χάρηκε πολύ, όταν αντίκρισε την Εύα. Οι δυο τους λέγονται *πρωτόπλαστοι* και έγιναν η πρώτη οικογένεια. Ο Θεός τους ευλόγησε, ώστε να προοδεύουν, να συνεργάζονται και να φροντίζουν όλη τη δημιουργία.

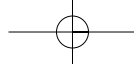
Μαθαίνω τις λέξεις

πνοή: Ανάσα. Είναι η ανάσα της ζωής που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο.

Ο Θεός από αγάπη προς τον άνθρωπο τού παραχώρησε το ομορφότερο μέρος της γης, τον κήπο της Εδέμ. Ήταν ένα πανέμορφο μέρος με σκιερά καρποφόρα δέντρα, όμορφα λουλούδια που μοσχοβολούσαν και όλων των ειδών τα ζώα που ζούσαν ήσυχα. Ποτάμια και ρυάκια διέσχιζαν τον *Παράδεισο* των πρωτοπλάστων. Όλα τα αγαθά της γης ήταν στη διάθεσή τους.

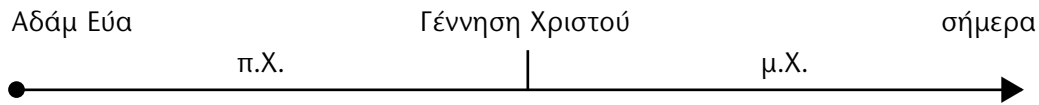
Η ζωή και η ευθύνη του ανθρώπου στον Παράδεισο

Στον άνθρωπο έμεινε μόνο να καλλιεργεί τη γη και να έχει την ευθύνη για τη φύση. Έγινε έτσι συνεργάτης του Θεού. Η εργασία στον Παράδεισο ήταν μια ευχάριστη απασχόληση χωρίς κόπο και ιδρώτα.

Αλλά και σήμερα κάθε φορά που ο άνθρωπος φροντίζει το περιβάλλον, υπακούει στην εντολή, που του έδωσε ο Θεός, όταν τον τοποθέτησε στον Παράδεισο: να σέβεται και να προστατεύει τη φύση.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

Συζητώ μέσα στην τάξη

Με ποιο τρόπο ένα παιδί γίνεται συνεργάτης του Θεού;

Η ακροστιχίδα του Παραδείσου

1. -----	1. Οι πρώτοι άνθρωποι στη γη.
2. ----	2. Ο πρώτος άνθρωπος πάνω στη γη.
3. -----	3. Διέσχιζαν τον Παράδεισο ποτάμια και ...
4. ---	4. Η πρώτη γυναίκα (αντίστροφα).
5. -----	5. Ο Θεός είναι ο ... του κόσμου.
6. ----	6. Ο Παράδεισος βρισκόταν στον κήπο της ...
7. -----	7. Η εργασία στον Παράδεισο γινόταν χωρίς κόπο και ...
8. ----	8. Ο άνθρωπος είναι... του Θεού.
9. -----	9. Το πρώτο ζευγάρι των ανθρώπων αποτέλεσε την πρώτη ...
10. -----	10. Αυτό σήμαινε το όνομα του πρώτου ανθρώπου (αντίστροφα).

Η δική μου οικογένεια:

Σε ένα χρωματιστό χαρτόνι κανσόν γράφω τα ονόματα των μελών της οικογένειάς μου ή ζωγραφίζω τους γονείς, τ' αδέρφια, παππούδες, γιαγιάδες, θείους ή κολλάω οικογενειακές φωτογραφίες που μου έχουν δώσει οι γονείς μου!

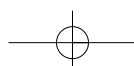
Με λίγα λόγια

- Ο Θεός εμπιστεύτηκε στον άνθρωπο τον πανέμορφο κόσμο που δημιούργησε.
- Ο κάθε άνθρωπος έχει την ευθύνη να προστατεύει το περιβάλλον που παρέλαβε σαν δώρο από το Θεό.

Με μία φράση

Ο Θεός τίμησε τον άνθρωπο κάνοντάς τον συνεργάτη του στη φροντίδα του κόσμου.

Χαρίσματα του ανθρώπου

Είδαμε στο προηγούμενο μάθημα πόσο ξεχωριστός από τα άλλα δημιουργήματα είναι ο άνθρωπος. Γιατί ο άνθρωπος έχει **χαρίσματα** που δεν τα έχει κανένα άλλο δημιούργημα.

Τα δώρα του Θεού στον άνθρωπο

Πρώτα-πρώτα σκέφτεται, έχει μυαλό, νου, όπως το λέμε. Θέλει και μπορεί να μαθαίνει, να ψάχνει, ν' ανακαλύπτει και να δημιουργεί. Καταλαβαίνει και μπορεί να διαλέγει ανάμεσα στο καλό και το κακό, το δίκαιο και το άδικο. Έχει και μια μικρή φωνούλα στην καρδιά του, τη *συνείδηση*, για να μπορεί να τα ξεχωρίζει. Έχει ακόμη κάτι πολύ σημαντικό: να ζει και να σκέφτεται με *ελευθερία*. Αυτά τα τόσο ξεχωριστά χαρίσματα του δόθηκαν ως **εφόδια** για τη ζωή του.

Με τη βάπτισή του ο άνθρωπος μπαίνει στην αγκαλιά της Εκκλησίας. Ο Θεός τότε τον προικίζει με καινούρια χαρίσματα όπως η αγάπη, η ειρήνη, η χαρά, η πίστη και άλλα. Ο άνθρωπος, βέβαια, έχει και τα δικά του χαρακτηριστικά που κληρονομεί από τους γονείς του.

Όλα αυτά τα δώρα από το Θεό και τους γονείς χρειάζονται φροντίδα και καλλιέργεια από τον ίδιο τον άνθρωπο. Έτσι θα αποκτήσει μόρφωση, θα γνωρίσει καλύτερα τον εαυτό του και θα γίνει χρήσιμος για τους συνανθρώπους του και την κοινωνία.

Μαθαίνω τις λέξεις

χαρίσματα: Οι ξεχωριστές ικανότητες που δώρισε ο Θεός στον άνθρωπο.

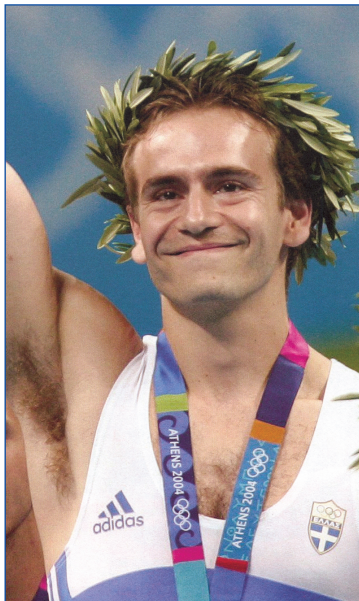
εφόδια: Τα απαραίτητα που έχει κάποιος άνθρωπος και τον βοηθούν να βαδίσει στη ζωή.

Λόγια Πατέρων της Εκκλησίας

Είσαι από χύμα πλασμένος κι έχεις λιγότερη δύναμη από πλάσματα που δεν έχουν νου. Όμως σου έδωσα τη χάρη να εξουσιάζεις και να κυριαρχείς στη φύση. Και με το νου που σου χάρισα, μπορείς να φτάσεις ακόμη και στον ουρανό.

Μέγας Βασίλειος

Πηγή: Επίσημο αναμνηστικό λεύκιμα, Αθήνα 2004.

Καλλιεργώντας τα χαρίσματά μας γινόμαστε νικητές

Περιγράψω χαρίσματα

- που έχουν οι καλλιτέχνες (ζωγράφοι, γλύπτες, χορευτές κ.ά.).

- που έχουν οι αθλητές.

- που έχουν οι διάφοροι επαγγελματίες.

- που έχουν οι συμμαθητές μου.

Με λίγα λόγια

- Ο άνθρωπος ξεχωρίζει από τα υπόλοιπα πλάσματα που δημιούργησε ο Θεός, γιατί έχει το νου, τη συνείδηση, την ελευθερία και την ικανότητα να δημιουργεί.
- Καλλιεργώντας αυτά τα χαρίσματα του Θεού και χρησιμοποιώντας τα εφόδια από τους γονείς, ο άνθρωπος πορεύεται στη ζωή και προσφέρει στους συνανθρώπους του.

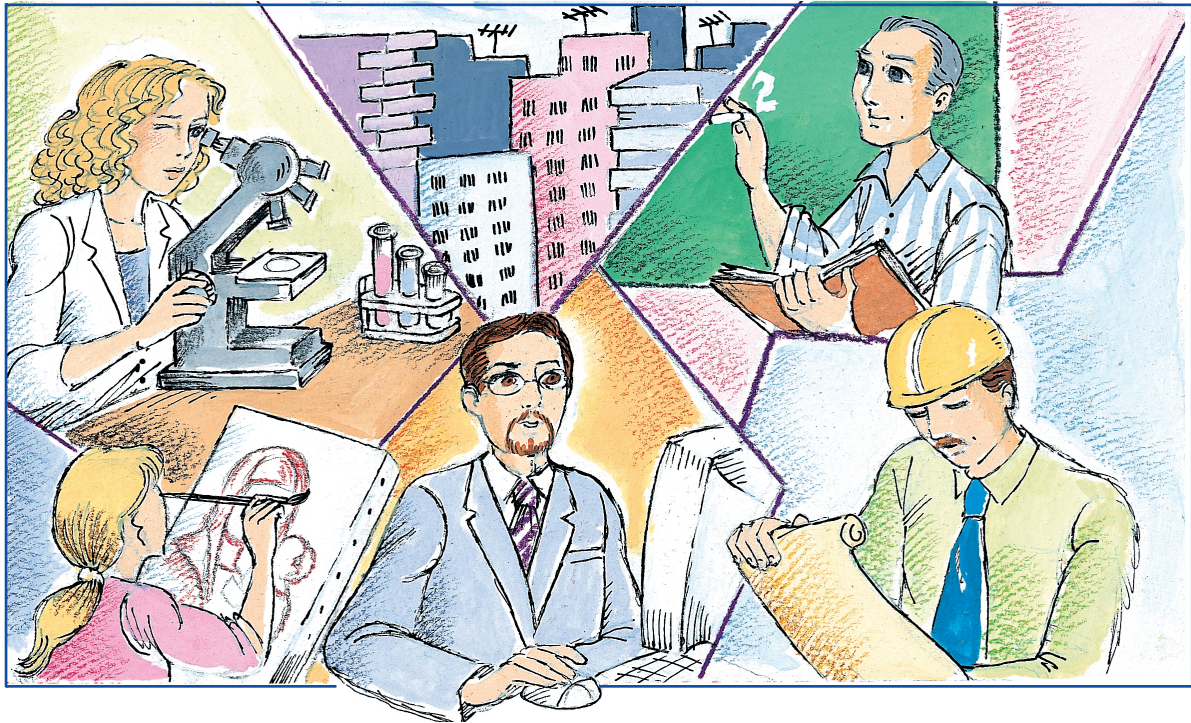
Με μία φράση

Ο Θεός μάς προίκισε με ξεχωριστά χαρίσματα που καλλιεργούμε για το καλό το δικό μας και των άλλων.

12

Ο Θεός ευλογεί τη δημιουργική εργασία

Καθετί όμορφο και χρήσιμο που βλέπουμε στην κοινωνία μας το έχει καταφέρει ο άνθρωπος με τα χαρίσματά του και την εργασία του. **Η χαρά της εργασίας**

Καλλιτέχνες, μηχανικοί, ιατροί, τεχνίτες και εργάτες, υπάλληλοι εργάζονται και δημιουργούν. Όλα τα επαγγέλματα έχουν κάτι να προσφέρουν. Από τη μια, στον ίδιο τον άνθρωπο που δουλεύει, για να ζει την οικογένειά του. Από την άλλη, στην κοινωνία που έχει ανάγκη την εργασία όλων.

Όμως δεν εργάζονται μόνο οι μεγάλοι αλλά και τα μικρά παιδιά. Ο χώρος εργασίας τους είναι το σχολείο. Εκεί ανακαλύπτουν και καλλιεργούν τα χαρίσματά τους, μορφώνονται και τέλος μεγαλώνοντας διαλέγουν το επάγγελμα που τους ταιριάζει περισσότερο.

Ο Χριστός από μικρό παιδί έμαθε την τέχνη του ξυλουργού. Οι Απόστολοι, οι μαθητές του Χριστού, εργάζονταν. Οι πιο πολλοί απ' αυτούς ήταν ψαράδες. Ο Απόστολος Παύλος έφτιαχνε σκηνές. Ο ίδιος είπε: «Στο όνομα του Κυρίου μας Ιησού Χριστού όλοι πρέπει να εργάζονται τίμια, για να βγάζουν το ψωμί τους.»

**Ο Χριστός και οι μαθητές
του εργάζονταν**

Όταν όλοι οι άνθρωποι στην κοινωνία λειτουργούν μ' αυτό τον τρόπο, τότε δημιουργούν έργα **πολιτισμού**. Σ' αυτά τα έργα στηρίζονται οι επόμενες γενιές, για να προοδεύσουν ακόμη περισσότερο με τη δικιά τους εργασία και συνεργασία. Αλλά έτσι οι άνθρωποι γίνονται και συνεργάτες του Θεού στο σχέδιό του για ζωή δημιουργική, γεμάτη αγάπη και ειρήνη.

Σούνιο. Πηγή φωτ.: Ελλάς 1992, ΕΟΤ.

Μαθαίνω τις ηέξεις

πολιτισμός: Η υλική (κτίρια, μνημεία) και πνευματική (λογοτεχνία, επιστήμες) ανάπτυξη ενός λαού.

Συζητώ και γράφω

α) Συζητώ με τους συμμαθητές μου για το επάγγελμα των γονέων μου και για το επάγγελμα που μου αρέσει. Κατόπιν γράφω λίγα λόγια σχετικά.

β) Θα έχεις ακούσει ότι υπάρχουν μικρά παιδιά που εργάζονται. Τι σκέφτεσαι γι' αυτό;

Σωστό ή λάθος

Κάποιες από τις παρακάτω φράσεις είναι σωστές και άλλες λανθασμένες. Κυκλώνω το αντίστοιχο γράμμα στη θέση ΣΩΣΤΟ ή ΛΑΘΟΣ. Όταν τελειώσω, θα έχω σχηματίσει αυτό που δημιουργούν οι άνθρωποι, όταν συνεργάζονται.

		ΣΩΣΤΟ	ΛΑΘΟΣ
1.	Οι καλλιτέχνες δημιουργούν έργα άξια θαυμασμού.	Π	Ε
2.	Τα μικρά παιδιά δεν εργάζονται.	Φ	Ο
3.	Οι άνθρωποι δεν είναι ανάγκη να συνεργάζονται ποτέ.	Δ	Λ
4.	Η εργασία είναι ευλογημένη από το Θεό.	Ι	Ρ
5.	Οι πρωτόπλαστοι στον Παράδεισο δεν εργάζονταν καθόλου.	Γ	Τ
6.	Ο Χριστός από μικρός έμαθε την τέχνη του ξυλουργού.	Ι	Π
7.	Ο απόστολος Παύλος έφτιαχνε σκηνές.	Σ	Λ
8.	Οι μαθητές του Χριστού δεν εργάζονταν.	Κ	Μ
9.	Στην κοινωνία μας δε χρειάζεται να δουλεύει κανένας.	Ω	Ο
10.	Η εργασία, αν και έχει κόπο, δίνει χαρά στον άνθρωπο.	Σ	Χ

Με λίγα λόγια

- Η εργασία είναι ευλογημένη από το Θεό.
- Ο Χριστός και οι Απόστολοι εργάζονταν.
- Οι άνθρωποι, όταν είναι μικροί, καλλιεργούν τα χαρίσματά τους, ώστε μεγαλύτεροι να εργαστούν στο επάγγελμα που τους ταιριάζει καλύτερα.
- Με την τίμια εργασία τους οι άνθρωποι γίνονται χρήσιμοι στην οικογένειά τους και στην κοινωνία που ζουν.
- Όταν συνεργάζονται οι άνθρωποι, δημιουργούν έργα πολιτισμού.

Πηγή φωτ.: Οι Θησαυροί του Αγίου Όρους, Εκδοτική Αθηνών.

Πολλοί από τους μαθητές του Χριστού ήταν ψαράδες

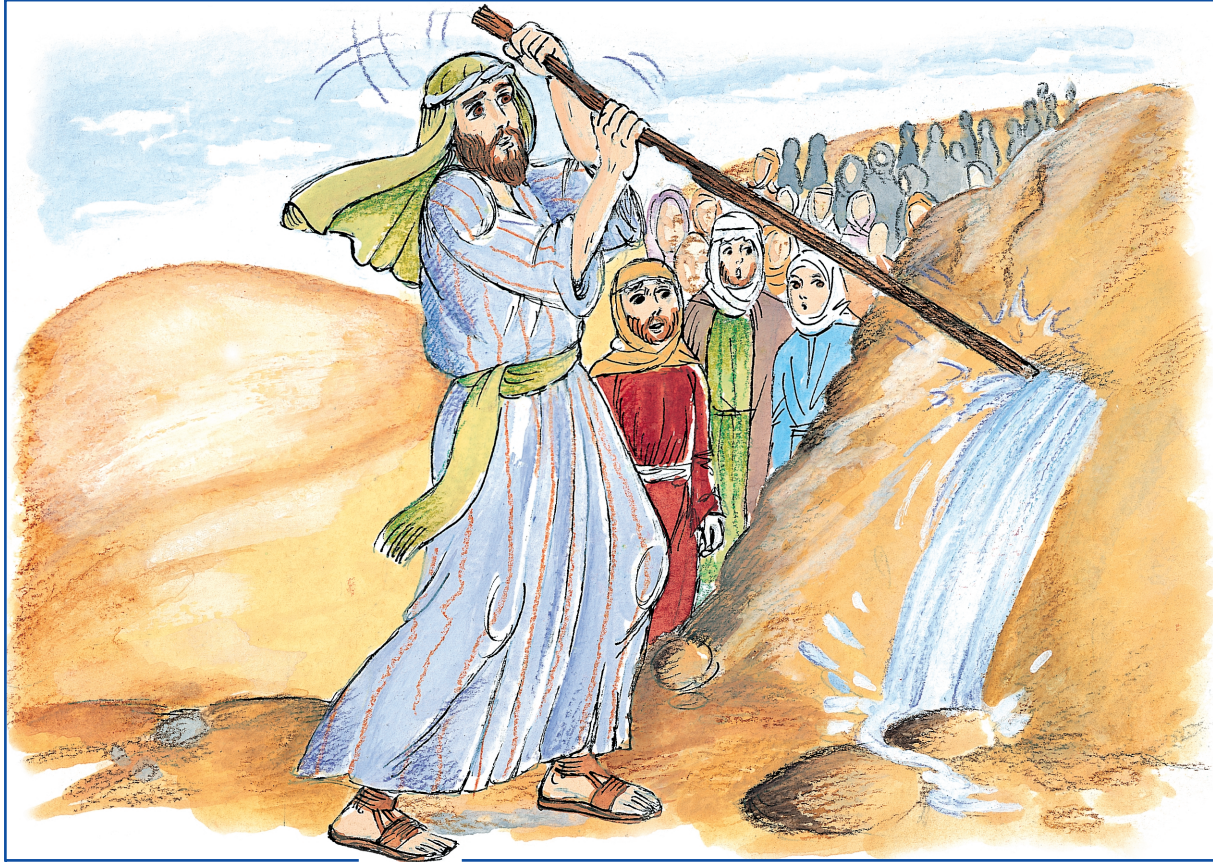
Με μία φράση

Ο άνθρωπος με την εργασία του γίνεται συνεργάτης του Θεού.

13

Όταν η ζωή μας κινδυνεύει

Τα πολύ παλιά χρόνια οι Ισραηλίτες ζούσαν στην Αίγυπτο και ήταν υπόδουλοι. Τα βάσανά τους

ήταν πολλά και η ταλαιπωρία τους μεγάλη. Ο Θεός που έβλεπε τη δυστυχία τους, τους βοήθησε να απελευθερωθούν και τους υποσχέθηκε μια χώρα, όπου θα ζούσαν ελεύθεροι και χαρούμενοι. Όμως αυτή η νέα πατρίδα βρισκόταν πολύ μακριά από την Αίγυπτο και για να φτάσουν εκεί έπρεπε να πεζοπορήσουν, να περάσουν θάλασσα, να διασχίσουν ερημιές.

Ένας ολόκληρος λαός, άντρες, γυναίκες, παιδιά, **πορευόταν** στην έρημο. Σε κάθε δύσκολη στιγμή αυτής της μεγάλης κι επικίνδυνης πορείας είχαν την αγάπη, τη βοήθεια και την προστασία του Θεού. Αρκετές φορές όμως ξεχνούσαν το Θεό και τις ευεργεσίες του. Γκρίνιαζαν και παραπονούνταν για τις δυσκολίες.

Ο Μωυσής, ο άνθρωπος που διάλεξε ο Θεός για αρχηγό τους, λυπόταν που οι συμπατριώτες του ξεχνούσαν τόσο εύκολα. Προσευχόταν, λοιπόν, θερμά για το λαό του. Κι ο Θεός, που δεν αφήνει τα πλάσματά του στην απελπισία, έδινε γρήγορα απάντηση. Έτσι όταν κυνηγήθηκαν από τους Αιγυπτίους κι έφτασαν ως την Ερυθρά θάλασσα,

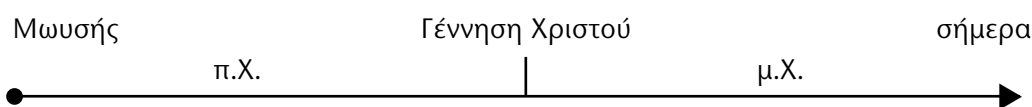
Ο Θεός συνοδεύει και προστατεύει ένα λαό που πορεύεται στην έρημο

τα νερά χωρίστηκαν με θαυμαστό τρόπο και πέρασαν απέναντι μόνο οι Ισραηλίτες, γλιτώνοντας οριστικά από τους διώκτες τους.

Άλλοτε υπέφεραν από έλλειψη τροφής. Τότε ένα σμήνος ορτύκια πέταξε χαμηλά πάνω από τα κεφάλια τους. Εξασφαλίστηκε η τροφή. Και το άλλο πρωί μια σκόνη από λευκούς κόκκους κάλυψε την έρημο. «*Τι είναι αυτό;*» ρωτούσαν μεταξύ τους οι Ισραηλίτες. «*Είναι το μάννα, το ψωμί που σας στέλνει ο Θεός,*» απάντησε ο Μωυσής. Και έτσι για πολύ καιρό είχαν τροφή που ήρθε από τον ουρανό.

Αλλά και όταν αργότερα υπέφεραν από δίψα, ο Θεός συμβούλεψε το Μωυσή να χτυπήσει ένα βράχο με το ραβδί του κι αμέσως πετάχτηκε νερό άφθονο για όλο το λαό. Και μέχρι να φθάσουν στη νέα τους πατρίδα οι ευεργεσίες του Θεού δε σταμάτησαν.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ

Μαθαίνω τις λέξεις

πορευόταν (πορεύομαι): Βάδιζε, προχωρούσε.

Στα χρόνια του Χριστού Η κόρη ενός δασκάλου των Ισραηλιτών που τον έλεγαν Ιάειρο ήταν πολύ άρρωστη. Γι' αυτό εκείνος έτρεξε στον Ιησού και του ζήτησε να την κάνει καλά. Ο Ιησούς βλέποντας την πίστη του δέχτηκε. Όταν έφτασαν στο σπίτι του όμως, όλοι έκλαιγαν κι έλεγαν πως το κορίτσι είχε πεθάνει. Ο Ιησούς είπε στον Ιάειρο να μην ακούει αυτά που λένε και να συνεχίζει να πιστεύει. Και αμέσως ανάστησε το κορίτσι.

Σης μέρες μας Στα χρόνια του Β' παγκοσμίου πολέμου, οι γερμανικές δυνάμεις κατοχής θέλησαν να καταστρέψουν τον Ορχομενό Βοιωτίας. Οι κάτοικοι είχαν τρομοκρατηθεί.

Η επίθεση έγινε με πολλά τανκς που όμως δεν κατάφεραν να προχωρήσουν πολύ. Λίγο πριν φτάσουν στο ναό της Κοιμήσεως της Θεοτόκου σταμάτησαν! Ακίνητοποιήθηκαν! Η πόλη σώθηκε κι όλοι ευχαρίστησαν την Παναγία για τη θαυμαστή της βοήθεια.

Πηγή φωτ. Βυζαντινές εικόνες της Βερούδας, Έκθ. Ακρίτας

Θεοτόκος Ελεούσα, 14ος αιώνας.

Βοηθούν οι Άγιοι

Η πίστη για τη δύναμη του Θεού, της Παναγίας και των Αγίων εκφράζεται και με το δημοτικό τραγούδι.

«Βοήθα Άγιε Γιώργη, και συ Άγιε Κοσμά
στις δυσκολίες όλες, να σ' έχουμε γιατρεία,
σε μπόρες, σε κινδύνους, σε φόβο, σε κακό,
τον Άγιό μας, να 'χουμε μονάχα βοηθό.»

Δημοτικό Τραγούδι

«Σύν Χριστῶ πανταχοῦ, φόβος οὐδαμοῦ».

Απόδοση στη νεοελληνική γλώσσα

Με το Χριστό κοντά μας πάντοτε, κανένας φόβος
δεν υπάρχει.

«Ο Γέρων Πορφύριος», Γ. Κρουσταλάκης

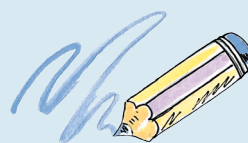
Πηγή φωτ.: Σινά, οι Θεσσαυροί της Μονής Εβδουκίτης Αθηνών.

Παναγία του Πάθους, 1579,
Μονή Αγ. Αικατερίνης Σινά.

Βρίσκω τη σωστή απάντηση

Γιατί οι Ισραηλίτες, όταν βρίσκονταν σε δύσκολη θέση, γκρίνιαζαν και παραπονούσαν στο Μωυσή; (Απαντώ, υπογραμμίζοντας μία από τις παρακάτω προτάσεις).

- Είχαν παράπονα από τη συμπεριφορά του.
- Δεν είχαν εμπιστοσύνη και πίστη στο Θεό.
- Δεν ήθελαν να φύγουν από την Αίγυπτο.

Με λίγα λόγια

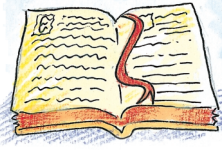
- Ο Θεός με θαυματουργικό τρόπο έσωσε πολλές φορές τους Ισραηλίτες στην έρημο.
- Ο Χριστός, η Παναγία και οι Άγιοι είναι βοηθοί και συμπαραστάτες των ανθρώπων.

Με μία φράση

Και στις πιο δύσκολες στιγμές της ζωής μας ο Θεός, η Παναγία και οι Άγιοι είναι δίπλα μας.

14

Οι σχέσεις μας με τους άλλους και με το Θεό

Ο Θεός όχι μόνο μας προστατεύει, όταν κινδυνεύουμε, όπως είδαμε στο προηγούμενο μάθημα, αλλά μας λέει και τι να κάνουμε, για να ζούμε μεταξύ μας αρμονικά και ειρηνικά. Μας δίνει οδηγίες χωρίς όμως να μας υποχρεώνει να τις ακολουθούμε, αν δε θέλουμε.

Οι Δέκα Εντολές

Έτσι έγινε και με τους Ισραηλίτες, τότε που πορεύονταν στην έρημο. Κάλεσε το Μωυσή να ανέβει ψηλά στο βουνό του Σινά κι εκεί του έδωσε δέκα πολύ σημαντικές οδηγίες, τις **Δέκα Εντολές**. Με απλά λόγια, ο Θεός τους υπενθύμισε ότι αυτός τους ελευθέρωσε από τη δουλεία των Αιγυπτίων. Δεν είχαν λοιπόν ανάγκη να εμπιστεύονται θεούς ψεύτικους, τα είδωλα. Τους συμβούλεψε ακόμη να σέβονται τους γονείς τους, να είναι τίμιοι, να μην κάνουν αδικίες.

Έκαναν και μια **συμφωνία**. Αν οι Ισραηλίτες ακολουθούσαν αυτές τις εντολές, θα είχαν το Θεό βοηθό, θα γίνονταν συνεργάτες του. Για να θυμούνται τη συμφωνία τους χάραξαν τις εντολές σε δυο πέτρινες πλάκες. Οι Δέκα Εντολές ή **Δεκάλογος**, έγιναν για τους Ισραηλίτες **νόμος**, για να ζήσουν ειρηνικά και να προκόψουν στη νέα τους πατρίδα.

Ας δούμε το Δεκάλογο του Θεού

1. Εγώ είμαι ο Κύριος, ο Θεός σου, που σε πήρα μακριά από την Αίγυπτο, τον τόπο της σκλαβιάς σου. Δε θα υπάρχουν για σένα άλλοι θεοί, εκτός από μένα.
2. Δε θα φτιάξεις είδωλα.
3. Δε θα προφέρεις για ασήμαντους λόγους τ' όνομα του Θεού σου.
4. Να αφιερώσεις την ημέρα του Σαββάτου, στον Κύριο και Θεό σου.
5. Να τιμάς τον πατέρα σου και τη μητέρα σου.
6. Δε θα κάνεις απιστίες στον άντρα σου ή τη γυναίκα σου.
7. Δε θα κλέψεις.
8. Δε θα σκοτώσεις.
9. Δε θα πεις ποτέ ψέματα εναντίον των συνανθρώπων σου.
10. Δε θα επιθυμήσεις τίποτα απ' ό,τι ανήκει στο συνάνθρωπό σου: το σπίτι του, τη γυναίκα του, το παιδί του, το χωράφι του ή τα ζώα του.

Μαθαίνω τις λέξεις

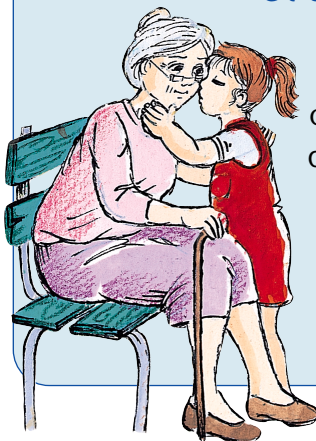

Δεκάλογος: Έτσι λέγονται αλλιώς οι **Δέκα Εντολές**.

συμφωνία: Όταν δύο ή περισσότεροι άνθρωποι έχουν την ίδια γνώμη για κάποιο ζήτημα που τους απασχολεί.

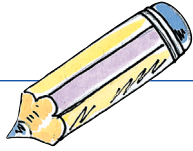
νόμος: Οι κανόνες που κάνουν μια κοινωνία να λειτουργεί ομαλά.

Οι σχέσεις του ανθρώπου με το Θεό και με το συνάνθρωπο

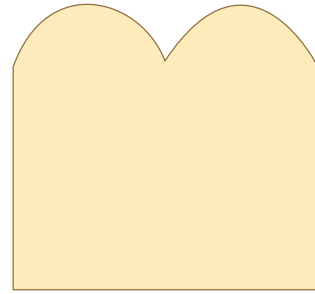

Όταν διαβάσουμε προσεκτικά το Δεκάλογο, θα παρατηρήσουμε ότι οι τέσσερις πρώτες εντολές αναφέρονται στη σχέση ανάμεσα στο Θεό και τους ανθρώπους ενώ οι έξι υπόλοιπες στη σχέση των ανθρώπων με τους συνανθρώπους τους.

Οι **Δέκα Εντολές** είναι οι **συμβουλές αγάπης** «ενός Πατέρα στα παιδιά του», για να μπορέσουν να ζήσουν όλοι μαζί ειρηνικά κι ευτυχισμένα.

Δραστηριότητα

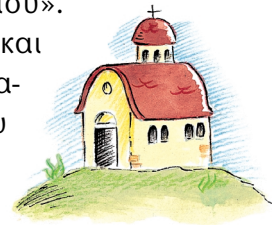
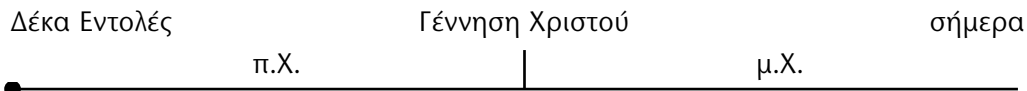
Αντιγράψω, με διαφορετικό χρώμα την καθεμιά, τις Δέκα Εντολές και τις κάνω δίπτυχο. Μπορώ να χρησιμοποιήσω χαρτόνι που θα το κόψω σε σχήμα όπως το διπλανό, για να μοιάζει με δυο πέτρινες πλάκες.

Συζητώ μέσα στην τάξη

Συζητώ για τη σημασία που έχει ο Δεκάλογος στη ζωή των ανθρώπων.

Το ήξερες αυτό;

Για τους χριστιανούς αφιερωμένη ημέρα στο Θεό είναι η Κυριακή, που σημαίνει «ημέρα του Κυρίου». Είναι ημέρα χαράς και ανάμνησης της Ανάστασης του Χριστού, που καλεί όλους τους πιστούς στην εκκλησία.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ**Με λίγα λόγια**

- Ο Θεός παρέδωσε στο Μωυσή τις Δέκα Εντολές του χαραγμένες σε δυο πέτρινες πλάκες.
- Οι Δέκα Εντολές είναι μια συμφωνία ανάμεσα στο Θεό και τους ανθρώπους.
- Όλες οι Εντολές μαζί βάζουν τις βάσεις για να χτίσουν οι άνθρωποι σωστή σχέση με το Θεό αλλά και με άλλους συνανθρώπους.

Με μία φράση

Οι Δέκα Εντολές μοιάζουν με τις συμβουλές ενός πατέρα που θέλει να αποκτήσουν τα παιδιά του μια αληθινή σχέση αγάπης μαζί του και με τους συνανθρώπους τους.

15

Η Κιβωτός της αγάπης

Στην **Αγία Γραφή** υπάρχουν αρκετές ιστορίες που δείχνουν πως οι άνθρωποι πολλές φορές γίνονται σκληροί, άδικοι, **άπληστοι, εγωιστές**. Όταν όμως η αγάπη και η ειρήνη αρχίζουν να χάνονται από τη ζωή, τότε ο Θεός επεμβαίνει, για να μη χαθούν ολότελα. Η Κιβωτός του Νώε και ο Κατακλυσμός είναι μια απ' αυτές τις ιστορίες.

Η Κιβωτός του Νώε

Οι άνθρωποι είχαν απομακρυνθεί από το Θεό την εποχή που ζούσε ο Νώε, άνδρας πιστός και δίκαιος. Ο Θεός τού μίλησε και του είπε πως μια μεγάλη καταστροφή, ένας Κατακλυσμός, θα έπνιγε τα πάντα. Του έδωσε εντολή και οδηγίες να κατασκευάσει μια Κιβωτό. Μέσα σ' αυτήν ο Νώε και η οικογένειά του καθώς κι ένα ζευγάρι απ' όλα τα ζώα θα γλίτωναν το θάνατο. Ο Νώε εμπιστεύτηκε το Θεό και τον υπάκουσε.

Σαράντα μερόνυχτα έβρεχε με δύναμη. Η Κιβωτός της σωτηρίας του Νώε ταξίδευε πάνω στα νερά. Κάποτε σταμάτησε. Τότε ο Νώε έστειλε ένα περιστέρι να βρει γη μετά τον Κατακλυσμό κι εκείνο επέστρεψε με ένα κλαδί ελιάς στο ράμφος του. Έτσι ήρθε η ελπίδα για έναν κόσμο ειρηνικό και δίκαιο. Ένα ουράνιο τόξο στόλισε τον ουρανό. Ήταν η υπόσχεση του Θεού για την αγάπη του.

Μαθαίνω τις ηέξεις

Αγία Γραφή: Η Βίβλος, τα ιερά κείμενα της Εκκλησίας μας. Αποτελείται από την Παλαιά και την Καινή Διαθήκη.

άπληστος: Αυτός που δεν είναι ευχαριστημένος με όσα έχει κι επιθυμεί όλο και περισσότερα.

εγωιστής: Αυτός που σκέφτεται μόνο τον εαυτό του και αδιαφορεί για τους άλλους.

Από τη σύγχρονη παιδική λογοτεχνία

«- Μ' ακούς, Νώε;

- Ναι, Κύριε! τολμά να ψελλίσει. Σ' ακούω.

Η φωνή του Θεού γεμίζει την κάμαρα. Του αποκαλύπτει όσα πρόκειται να συμβούν. Κατακλυσμοί και πλημμύρες. Καταστροφές. Μα να μην ανησυχεί. Ο ίδιος τίποτε δε θα πάθει. Γιατί 'ναι δίκαιος. Κι αγαπά. Αγαπά το αγκάθι όπως και το λουλούδι. Τα πουλιά, τα ζώα, τους ανθρώπους, καλούς και κακούς, χωρίς διάκριση. Γι' αυτό θα σωθεί. Για να σωθεί η αγάπη. Να μην ορφανέψει ο κόσμος. Να μη μείνει δίχως αγάπη ο κόσμος και καταστραφεί.»

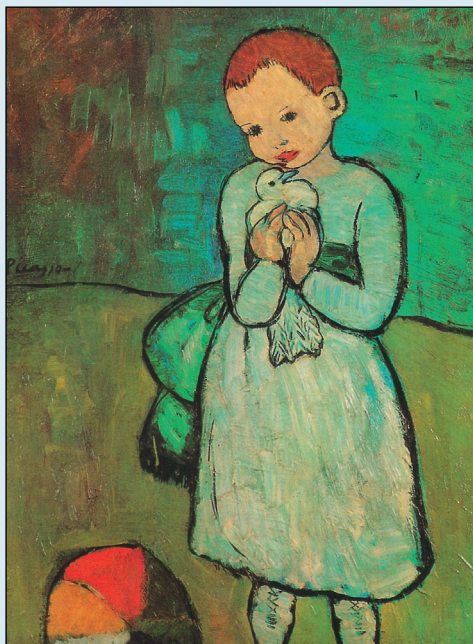
«Η Βίβλος για παιδιά», Ζ. Κανάβα

Παίζω και δημιουργώ

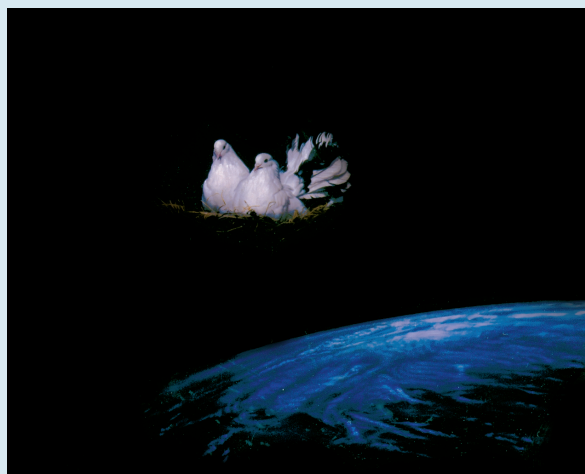
- Υπάρχουν πολλά έργα τέχνης που απεικονίζουν το περιστερι ως σύμβολο ειρήνης. Προσπαθήστε να βρείτε μερικά αντίγραφα απ' αυτά. Φέρτε τα για να τα δείξετε και στους συμμαθητές σας.
- Μπορείς να κατασκευάσεις κι εσύ μια κιβωτό χρησιμοποιώντας ως βάση ένα κουτί χάρτινο και άλλα υλικά που μπορείς να βρεις μέσα στο σπίτι σου.

Πηγή: Τρούλιετ Χέζεγοντ, Γνωριμία με τον Πικόσο, Πατάκης, 1992.

Πάμπλο Πικάσο, Παιδί με περιστέρι (1901)

Άγγελος, Περιστέρια Ειρήνης (1995)

16

Η εμπιστοσύνη στο Θεό

Την εποχή που ζούσε ο Αβραάμ, οι άνθρωποι είχαν ξεχάσει τον αληθινό Θεό. Πίστευαν ότι Θεός είναι τα είδωλα, τα φυσικά φαινόμενα όπως η βροχή και η αστραπή, τα ουράνια σώματα, δηλαδή τ' αστέρια και οι πλανήτες. Προσπαθούσαν μάλιστα με **θυσίες** ζώων και προσφορές καρπών να ζητήσουν τη βοήθειά τους. Έκαναν όμως και κάτι ακόμη πιο **παράλογο**: θυσίαζαν στα είδωλα ακόμη και μικρά παιδιά.

Οι θυσίες στα είδωλα

Οι θυσίες στα είδωλα, όπως καταλαβαίνουμε, ήταν μια ανόητη συνήθεια των ανθρώπων. Ήταν ένα πολύ μεγάλο λάθος, που δεν μπορούσαν όμως από μόνοι τους να καταλάβουν και να σταματήσουν, γιατί απλά έτσι είχαν μάθει να κάνουν. Ο Θεός, λοιπόν, που ποτέ δεν ξεχνά τους ανθρώπους, είχε ένα σχέδιο, για να τους δείξει το λάθος τους και να δώσει τέλος στις παράλογες ανθρωποθυσίες. Και για να γίνει αυτό χρειαζόταν έναν **έμπιστο** συνεργάτη.

Ο Αβραάμ τότε είχε γίνει φίλος του αληθινού Θεού. Άκουγε τα λόγια του και υπάκουε μ' εμπιστοσύνη στις εντολές του. Αλλά και ο Θεός άκουγε τον Αβραάμ, τον βοηθούσε στις δυσκολίες του. Τον προστάτευε, τον καθοδηγούσε, τον αγαπούσε. Ήταν φίλοι. Όμως, πρέπει να πούμε, ότι η φιλία με το Θεό δεν είναι κάτι εύκολο. Γιατί, μερικές φορές, ο Θεός

Αβραάμ, ο φίλος του Θεού

ός ζητάει από τους ανθρώπους πράγματα, που ακόμη και οι αγαπημένοι του φίλοι δεν μπορούν να καταλάβουν. Τους φαίνονται παράξενα, δύσκολα, σκληρά.

Ο Αβραάμ το ήξερε αυτό από τότε που ο Θεός του είχε πει να φύγει από τον τόπο που ζούσε, χωρίς να του εξηγήσει το γιατί, χωρίς να του πει πού ακριβώς να πάει. Τότε είχε υπακούσει, γιατί εμπιστευόταν το Θεό, το φίλο του. Η φιλία τους όμως αυτή θα περνούσε ακόμη μια μεγάλη **δοκιμασία**. Θα άντεχε άραγε;

– Αβραάμ, του είπε μια μέρα ο Θεός. *Πάρε το αγαπημένο σου παιδί, τον Ισαάκ, πήγαινε το πάνω στο βουνό που θα σου δείξω κι εκεί θυσιάσε το σ' εμένα.*

Η εμπιστοσύνη του Αβραάμ στο Θεό

Ο Αβραάμ ταραχτηκε. Πώς να θυσιάσει το παιδί του το μονάκριβο, το γιο που ο Θεός του χάρισε, παρηγοριά **ανέλπιστη** για τα γεράματά του; Γιατί ο αληθινός Θεός, ο φίλος του, του ζητάει να κάνει αυτό που κάνουν και οι ειδωλολάτρες; Στη Σάρρα, τη γυναίκα του, πώς θα το πει; Κι ο κόσμος; Ο κόσμος δε θα πει, και με το δίκιο του, ότι ο γερο-Αβραάμ τρελάθηκε; Ο Αβραάμ υποφέρει, αποφασίζει όμως να υπακούσει κι αυτή τη φορά. Δε λέει τίποτα σε κανέναν, ούτε στο μικρό Ισαάκ. Ετοιμάζει τη θυσία και ξεκινά για το βουνό με πόδια που τρέμουν. Πάντα όμως με εμπιστοσύνη στο Θεό και μια κρυφή ελπίδα στην αγάπη του για τους ανθρώπους.

Πάνω στο βουνό, μακριά απ' όλους, τα πάντα είναι έτοιμα για τη θυσία του μικρού παιδιού. Η καρδιά του Αβραάμ πάει να σπάσει από τον πόνο. Δεν κάνει όμως πίσω, εμπιστεύεται το Θεό. Τότε άκουσε μια φωνή να του λέει:

Όχι πια άλλες θυσίες ανθρώπων

– Αβραάμ, μην απλώσεις χέρι στο παιδί.

Κοίταξε γύρω του να δει ποιος μιλάει. Κανείς. Λίγο παραπέρα βλέπει ένα κριάρι. Κατάλαβε. Έτρεξε, το πήρε και το θυσίασε αντί για το παιδί.

Η χαρά του τώρα ήταν μεγάλη. Η φιλία του με το Θεό άντεξε στη δοκιμασία. Η καρδιά του ξεχείλιζε από ευγνωμοσύνη. Θα έλεγε σε όλους ότι ο αληθινός Θεός, ο φίλος του, δε θέλει τέτοιες θυσίες. Θέλει μόνο να τον εμπιστευόμαστε και να τον αγαπάμε με όλη μας την καρδιά. Και μαζί με το μικρό Ισαάκ γύρισαν σπίτι σιγοτραγουδώντας.

Μαθαίνω τις λέξεις

θυσία: Η προσφορά αγαθών στο Θεό.

παράλογο: Τρελό, κάτι χωρίς λογική.

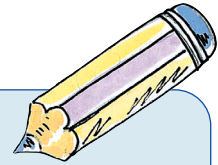
έμπιστος: Αυτός που μπορούμε να βασιστούμε πάνω του, γιατί είναι τίμιος.

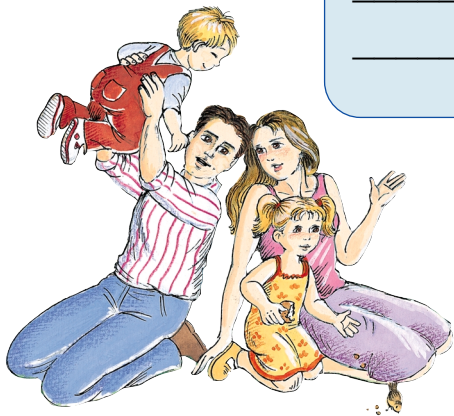
δοκιμασία: Ο έλεγχος, η εξακρίβωση.

ανέλπιστη: Κάτι που ποτέ δε φανταζόταν και δεν έλπιζε ότι θα γίνει.

Σκέφτομαι και γράφω

Ποιους εμπιστεύομαι στη ζωή μου και γιατί;

Συζητώ μέσα στην τάξη

Γιατί εμπιστευόμαστε το Θεό;

Με λίγα λόγια

- Οι άνθρωποι στα παλιά τα χρόνια είχαν ξεχάσει τον αληθινό Θεό και θυσιάσαν στα είδωλα ακόμη και μικρά παιδιά.
- Ο Θεός διάλεξε τον Αβραάμ, που ήταν φίλος του, για να δείξει στους ανθρώπους πως οι θυσίες ήταν κάτι που δεν επιθυμούσε.
- Ο Αβραάμ εμπιστεύτηκε το Θεό ακόμα και όταν του ζήτησε να θυσιάσει το παιδί του.
- Ο Θεός σταματώντας τη θυσία του Αβραάμ έδειξε ότι δε θέλει αιματηρές θυσίες, αλλά ζητά την αγάπη και την εμπιστοσύνη των ανθρώπων.

Με μία φράση

Η ιστορία της θυσίας του Αβραάμ θέλει να μας δείξει ότι ο Θεός δε θέλει τη θυσία των ανθρώπων αλλά τη θυσία της καρδιάς, δηλαδή την εμπιστοσύνη και την αγάπη τους.